

Անդրադաստ Եր ունեէ հա-
ղաքացի օրի-
նական եւ
դժմուկրտական ճանապարհով.
Ճայների ճնշող մեծամասնությամբ
ընտրվում է նախազակի. իր ժողովրդից
նա սանում է ամենամեծ
դաշտանությունը. որ կարող է
սահալ որևէ մեկն այդ երկի հա-
ղաքացիներից: Հետազա բոլոր ցր-
ջաբերականները. համախոսական-
ները. դիմումներն ու խոսներ հօ-
գուս նախազակի ոչինչ են վասա-
հուրյան այն ահօնի վվեի հան-
դեմ. որ ժողովուրդը մինչ է իր մի-
ջից դուրս եկած մահկանացորին:
Մինչդեռ դաշտանական ելույթ-
ները հօգուս նախազակի սովորա-
րաց ընդգծում են երկու ժխու իրո-
ւուրյուն. տվյալ նախազական այն-
դիսի ծանր դրուրյան մնջ է. որ
որսրաց է նոյնիսկ «հարսանիքի
գեներալներին» դիմել. կամ իհյայ «գեներալները» սովոր են նման
սորուազրուրյուններով հաճոյանալ
«զերազույնին». անկախ եռա զոյ-
նից ու հաղաքական կուրսից: Այ-
սինքն. նախազականներն այդտիսի
դաշտանուրյան կարմ չունեն քե-
րարոյական. քե իրավական առու-
մով: Խրամ իրենց ժողովրդից ար-
դիս ստացել են վասահուրյուն ու
հավաքի հօկայական վարկ. որին
թք չեն կարող տոկոսներ ամենաց-
նել. առաջ դարտավոր են զոնե
դաստիանել այնպիս. ինչդես ստա-
ցել են: Խոկ եք այդ վարկը կարծ
ժամանակում ժամուն է տրվել ու
մնխվել. առա ոչ մի ազգային
հանճար չի կարող նեցուկ դառնալ
անդունող զլուրվող հաղաքական
գործիքն: Եւ ընդհանրադես. անհե-
թք տեսարան են ներկայացնում
ժողովրդի աշխի առջեւ դեսական
գործիք դաշտանող արվեստագիտն
ու գրողը. խնզի եռանցից յուրա-
հանչյուրն ազատուրյան իր ըմբռ-
մամբ ու հասարակական առան-
ուրյամբ կատարյալ ու նույնիսկ
անհաւ անհիմող է: Առաջինը
դեսական գործիքը. որքան է հա-
ճակիր լինի դեմուկրտական զա-
դափարանների. միեւնույն է. որի քե-
րազի. ոյիսի զգչի ազատուրյան նոր-

ԵՐԿՐՈՒ ԽՈՍՔ «ԽՈՍՔԻ» ԱՌԹԻՎ

մղումներով. իրենց բուն զրծով գրադիկելու փոխարհն լցնում են օրեր «հաղափական» սուս աղմուկով ու հայելոյախոսությամբ: Ռվիթեր են, ի՞նչ են ուզում նրանք, այս նորոյա փանջունիները... Հասկանալի է, դրանց մի մասն այսպիս կոչված մտավորականներ են, որոնք կարգել են ոչի տակի հոգը»:

*Պորձնեն վերծանել հասկացես երկու նախադատրյուն. «... իրենց բուն զրծով գրադիկելու փոխարհն» և «... որոնք կարգել են ոչի տակի հոգը»:

Սահմանական

Իսկ բաշխաս վ է «Հայկուրտ-խորհուրդը» ղատշաս այլովիք թնդանելուրյան: Կառլիած մեծաւեծովյան ցցաններուն խաղաքական լարված իրավիճակի եւ ռուկայական հարաբերությունների «առաջ բերած ներկա «լարված» զների հետ, կառելի է տպասել, որ այս չեմ Հայաստանուն հանգստանալ ցանկազողների թիվն այնքան էլ փոքր չի լինի: Պրե. Մարտիրոսյանը ենդիկացրեց, որ իրենց զները 30-40 տօկտակ գած կլինեն Ռուսաստանի՝ համանան դայնաներ ունեցող առողջարանների ուղեցրելի զներից: Օրինակ, Վիպովլովսկի, Պյատիգորսկի, Ժելեզնովոյովի առողջարանային ուղեցրեն արժեն 45-50 հազար ռուբի: Խոկ մեր ամենաբարձր զներն առողջարանների համար կլինեն 21-22 հազար ռուբի: հանգստյան սների համար 15-16 հազար Չ ուղեցրի զներ:

«Հայկուրուցխորհրդը» տիտա-
վարկային հիմնարկ է և իր գործու-
թուրյունը կազմակերպում է կըն-
լով սասաված եկամուտներից: Եթե
նախկինում սոցիալական աղքա-
վագուրյան ֆոնը զնում է եռա-
ութեաբերի 85-90 տոկոսը և իրաց-
նում արհմիուրյունների ծիչոցով,
միայն մնացած 10-15 տոկոսը
«Հայկուրուցխորհրդին» բաղնելով
ազատ իրացնան հանար, առաջ-
աւոր սասաված է հակառակ դրակե-

Կար՞դ եմ հանգստանալ
Հայաստանի առողջարաններում

ը՝ «Հայկուրությունիւրդ» սխմած է ազատ վաճառքի ձևով իրացնել իր ուղեգերի 90 տոկոսը։ Սոցիալական առահովագրույան խնդր այս տարի միայն 10 տոկոսն է ի վիճակի զնել։ Խանի՛ որ արժուաբարյունները զունացնեն ուղեցիւր զներու և գելը զներով բնակչությանը տաճարելու Այսինքն, եթե այսակ գործարանը, կազմակերպությունն իր նկատմամբ հաւափին մարդունա այլն իր աշխատողին գեղով կամ գուցել և անվճար ուղեցիւր տաճարել, ապա միակ միցոցը հանգստյան մելուն և առողջարաններուն արձակությն անցկացնելու հաճատ մեռմ է «Հայկուրությունիւրդ» այն ազատ զներով ծեմ թերեք։ Խօս որ ներկա սոցիալ-տնտեսական դայտաններուն շատերին չեւ որ նաշչելի է Թեև ուկայական հարաբերությունների դայտաններուն ազատ զների անցնել ինչ-որ ևս տաճարամական է տակայացն միեւնույն ժամանակ յուրաքանչյուր կառավարույան ույեւ ունենա բնակչության առողջության տակույան մականական լուրջ ծագիւ և դրա հաճատ լուրջ մերժելու

նիմը. Խր ընկերներին ոտքով զլսով զցում էր խաղաքական դայլքարի մեջ. դա խուռ զիտնականի հիմնական ն. թե երկրորդական զրադարձութեան էր. Ես վերցաղիս, մեր նախագահը և նրա Վաշինգտոնի միւսուր անդամներն ինչո՞ւ բռդեցին իրենց «բուն զործը» և դարձան դեսական-խաղաքական զրծիչներ:

Ե Ա Յ Ե Խ ասկանում «ըուց
զոր» ասեղով: Եթէ դա ընկալու
եմ, այստես ասած, միամակար-
դակ, այսինքն, եթէ ուժիուր ես
զնա և ուժիուրությունն արա, եթէ
դեռասան ես զնա և դեռեր խա-
ղա, եթէ գրող ես գրիր, նկարիչ ես
նկարիր... Եթէ այստես եմ հասկա-
նում, առաջ, կներեմ, ժիարք եւ ժիկ-
նայք, դրա կամ ձեզ կամ մեզ միա-

Խ՞ոչ եվ հասկանում, ժիարք Ե
տիկնայի, «ոտի տակ հոր» ասելով
Այն հո՞ղը, որի վրա առատութիւն ա
ծում ու դժուարեցում էին ծեր դիմա-
կան մրցանակներն ու ժիշտուները
Շահնշաններն ու մելպանները: Ժեր ա
ռաստիճական հինուրանները և հին
զանիւ ու վեցանիւ ժիշտաները, ա
ռաճնաւենուիյալ վիճակը և ամեն
Տեսակի ցուցակներից ու հերթերից

դուր, դարբեարար իշնող նվեր-
ուարզեները... ո՞յ մեկը բարկեմ...
Եթ «ոչի տակի հոդ» կորցնող է և
ովք, առա հեճոց ծեր սպազմոների
մնջագոյն մասն է, որ կորցել է ու-
սալիսար Էլորադոն, կառավար-
կան արվեստագետի մասնահատուկ
վիճակը. Եթ այլ «հոդի» մասին է
խոսեր, առա խւկադիս կորել է,
խկ հոդի ուժը կորուս. Արձաւե-
ցից բացի, առայժմ չտնեն:

«Խոհա» խղճառադիմս կարդալիս այն կառկածն է սպրում. թե ստորագրողների մեծ մասը չի կարդացել կամ անուշադիր է կարդացել տեսքը: Ուրիշ ի՞նչ կերպ բացատրել հետեւյալ տողերի առկայությունը. «Ազատորյունն իրով մեծապնդյան բարիք է, բայց նրան հասնելու համար, ինչողևս ցույց է տալիս համաշխարհային փորձը. ուստի է կտրել արյան ու տնանշի մեծ ճանապարհ» (ընդգծումը մերն է - Ա. Թ.):

Օն կարծում, թե այսօտ Հայաստանում գտնվեր մի գորդ, մի լուրջ մատուցական, որ այսպէս թերեւ ծնողով, անհոգ ու անողատախանացու հոլովեր «արյուն» բառը, բայց արի ու տե՛ս, խճի-խճի՝ ճանաշված մատուցակիսներ ստորգեկ են «Աւզիրովին կայի սաղիստական արտահայտուրյան տակ: «Արյան մնա ճանաղարի»: Կեր խճի-խճիսի,» արյունը ոլիսի հեղովի արկածախնդրական այս «գործնքացի» մեջ և որտե՞ղ է վեցանազու արյունուն այս ճանաղարիը, ո՞ւմ արյունն է հոսելու, ճիվաղային այս միեմբ հեղացողի և տարածողի», թե ուրիշների... Այսդիսի անձաղկային նախաղատորյուն կառու է ծնվել միայն ցինիզմով լցված խղաքազեռորդի ուղեղում: Եւ ին-

չո՞ւ է ամեն անգամ կղում կատարվում դասնույթյան հողի օրինակներին: «Համաշխարհային» միեմույն փորձը ցույց է տալիս, որ նոյնինքն եւ ավելի եւկրներ կան, որոնք առանց կան նվազագույն զոհերի զնով են հասել բարախական անկախության, ինչո՞ւ են մենք բազմից կոտուիած ժողովությը, ծգում վաս օրինակը ուղեցրել:

Ըստ համեմատորյանը Ե. Օսյանի հեռուսի հետ, ներքոսուրագրյալ ժիշտ և ժիկնայի, այս դարավայում հենց ծեր դեմ է դրս զայխ իթուում մի այս հասվածը, որտեղ արկածախնդիր «հեղափոխսականը» հանուն իւ զադափարների, որոնք գրեթե նույնն էին. ինչ այսօվանք, բուրդ գեղադեսին խնդրում է «ոգտիկ ջարդ մը» կազմակերպել: Զարդվողները, ինհարկե, հայելին հասարակ գործութափ՝

Ըստ, հասարակ ժողովությը և ոչ
թե անկախություն և ազատություն
«տեղացող» խղաքական լիները:
«Ցուցաբանակները ցոյց կու-
տան ուղին, զրու և Հահան Հահ-
նուրը, որուն ողեմ է հետեւի հասնե-
լու համար նղատակի մը: Բայց
ցուցաբանակները երեք չեն շար-
ժիր տեղեն, չեն հետեւիր մատնանե-
ված ճամբուն, և չեն երաւ դեռի
նղատակը: Այդ է իսենց սովորու-
թյունը... ընդունելի է, որ խղաքա-
կան գործիչ մը ազատության եւ

անկախության միջոցները ցույց տա, իր հայրենակիցները կովկի նկա դիսկ մեր ղեղիքում արյունահեղորյան - Ա. Թ.), բայց ինմ շատնե կրակին մեջ:

Բայց ընդդունելի է ննանալիս, զգուշացնում է Ծահնուր, որ եր ամրոխը ցույց տրված ճամբռն հետեւելե վերջ, որույալ տեղը իրեն խոստացված նոյատակը չգտնե, վերադարձին տանդե ու փեր ցուցա տախտակները» (Ծահան Ծահնուր, «Թերթիս կիրակնօրյա թիր», Պեյրուր, 1958 թ., էջ 10-11):

Ընդունելի է նաև, որ ժողովութեն իր բափած արյան և բազում տառապանքների գինը դահանջի նաև ձեզնից մեծարդ ներդնուրագրյալներ:

Ների սխլումով շն գործում։ Այս
տարի առողջարանները մայիսից,
իսկ հանգսյան սննդը հունիսից
քացելու են իրենց դաները հանգս-
տանալ ցանկացողների առաջ, հա-
մադաշասխանարար մինչև նոյեմ-
բերի վեց և սեպտեմբերի վեց։ Ի
դեռ, ասենք, որ նոյեմբ հազարական
է տոցիալ-հնտեսական իրավունքակ-
ների ուսաճառով «Հայկուրթսունիու-
թը» այսօր իր ուղղեցւող հանրադե-
տորյունից դուրս չի ուղարկում, նա-
և որ առաջմ Հայաստանում դրսից
հանգստանալու ցանկություն հայս-
նոո չկա (նախկինութ ուղեզգերի
փոխանակում էր կատարվում այլ
հանրադետորյունների առողջարան-
ների հետ)։ Իսկ Հայաստանի այն
արարացիները, որոնք կցանկանան
հանգստանալ այլ երկրների (նախ-
կին ԽՍՀՄ) առողջարաններում,
«Հայկուրթսունիությի» միջոցով,
անհատական ուսավերի ծեռվ կա-
ռու են ուղեզր ծեռվ բերել։
Հայաստանն ունի առողջարան-
ներ և հանգսյան սննդ, որոնք էլ

ուրեն հերթին տնեն շատ խանդիքներ ու հարցեր: Դրանց զուգված մնալը պարող է հարցականի տակ դնել նաև այլ հանգստավայրերի գրյու-
րումներ: Եթ ցանկալի կլինի, որ վեր-
ջեց ընդունված վարկային էօն-
ժիայի ցանակներուն որոշակի
գրումար հատկացվի նաև առողջա-
տաներին ու հանգստյան սննդին.
Այսինքն բնակչության առողջու-
թյան աղածովմանը: Այս առին
մենք կարունենք Հայության առո-

զգացած Հայաստար առաջարանների մարզարիս Թերմոլը այս խաղաք զոյթրյուն ունի հիմնականութ միայն առողջարանի գործունեության ընուհիվ։ Նման վիճակից ինարափոր է, որ չխոսակեն նաև Սեւանը, Ծաղկաձորը։ Իսկ չ" որ Հայաստանը հայտնի է նաև իր առողջարաններով ու անզսյան ըներով։ Համենայն-

Պարսից ծոցի դա-
տերազմից հետո
մասնագետներից
մասն այն կարծիքը հայնեցին,
թէ Միջին Արևիլում ամեն ինչ
իմանուին տակնուրա է եղել. այ-
լևս ոչինչ նախկինի նման չի լի-
նելու: Նոր աշխարհ և նոր Միջին
Արևելք է ստեղծվել: Այսուհետեւ
խնդիրները նոր եղանակով կառա-
ջարկվեն և նոր լուծումներ կսա-
նան: Սակայն կարճ ժամանակից
հետո, երբ դարձ դարձավ, որ նոր
աշխարհակարգը մի քանի օրվա
կամ էլ տարածների և նոյսիսկ ա-
միսների ընթացքում չի կարող հաս-
տավել, ոմանք, երենք հենց նոյն
նարդիկ. սկսեցին խոսել այն մա-
սին, թէ Միջին Արևելքում ամեն
ինչ իր առաջվա ծեսն է ընդունել:
Նոյն են դերակատարները, որ
նոյն ներկայացումներում կատա-
րում են միևնույն դերը:

Կարենու իշաղագծությունները ինչպես օրինակ Քովկայ-իշաղյաղացեազմը, արագորեն դասմության գիրկն են անցնում, սակայն այդ իշաղագծությունների հետեւանով ատեղծված կամ բացահայտված փոփոխությունները հասկանալու համար ավելի երկար ժամանակ են պահ։ Այսուամենայինիվ, այսօր ավելի բան ակնհայտ է, որ՝ Միջին Արևելքում շատ մեծ փոփոխություններ են տեղի ունեցել։ Սակայն կասկածից վեր է, որ այդ փոփոխությունները նույն մակարդակի վրա չեն գտնվում և դրանց նշանակություններն են առընթե են։ Այսուհենանդեմ, մի քան հաստատում է, որ ոչ ու եւ ոչ մի քան Միջին Արևելքում այդ փոփոխությունների ազդեցության ուսուցից դուրս չի մնացել։ Այդ փոփոխությունները կախված են երկու խուռու իշաղագծություններից, առաջինը՝ շրջանակին եւ հատվածային, այսինքն Պարսից ծոցի դաշտեազմը, երկրորդը՝ միջազգային և կայուն, այն է առող դաշտեազմի ավարտը եւ ԽՍՀՄ փլազմոնը։ Այսու փոփոխությունները ուղղակիութեն ածանցվում են վեր նշված երկու իշաղագծություններից, իսկ մնացածը եւ անդասկած շատերը սկսվել են դեռ վաղ անցյալից։ Հանկարծակի եւ անհափոխական իշաղագծությունները, որոնք աշխարհն ընդիանալու են, իսկ Միջին Արևելքը մասնաւորաբեկ փոփոխության ներարկելին, դարձածին սկսված փոփոխություններին արագորդյուն են պարուղի։

Սկսենք շշանային ամենականուոր իրադարձությունից եւ դրա հետևանքներից: Այդ դաշերազը հետևանքները թիվներ այսօտ է նոր սննդիրներ են առաջացնում, բայց այնովն որու հետևանքներ արդեն ուսկ միանգամայն հստակ են: Կանցկաց մեկը, որի ազդեցուրյունը առ ավելի հեռու է տանում, խնոցի ճշնաժամն եւ, դանարարիզի դարտուրյունն է (սակայն չի շանակում դանարարիզի վախան): Պանարարիզի դարտուրյունը նույնին արարական աշխարհի դարտուրյունն է որպես բաղադրան իրականացնություն: Պանարարիզի անկրոնը, որպես արարական եկեղեցի բաղադրականուրյունը ծեպվուող ուժ, թեևս կարելի է այդ եկեղեցի հովանավորության ասիդանի շափանիւով սուրել: Օրիակ, 1948 թ. արարական եկեղեցը խաճայն մերժեցին ՄՎՀԿ-ի որոշումը Պաղեստինը բաժանելու վերաբերյալ, նաև ուսազական, հնատանի եւ բաղադրական միջոցառությունի դիմեցին, որովազի բոյլ չան շաբաթյանի սեղմունը, ինչդեռ նաև որոշման մեջ նախատեսված արարական դեմուրյունը: 1982 թ., եր արայիշի բանակը ներխուժեց Բեյրութ եւ դադեստինցիների ազագրման կազմակերպությանը խխչախիչ հարված հասցեց, արարական եկեղեցի արձագանքն ինհայտութեն մեղմ եւ: Այդ մեղմութան դաշճառներից մեկը Խրանիսյան դաշերազն եւ, որի հետեւնով այդ ժամանակահատվածում արարական դեմուրյունների արարական աշխարհի հասարակական կարծիքը խիս անհամ-

բայս եր: Օդինակ, Սիրիան, որ ազ
դեցիկ արարական երկիր է, այս
ուստեղապման միանալանակ Խանքի
դաւանակիցն եր դարձել:

Պարսից ծոցի լատերազը
նույնդես լատերազը էր արարա-
կան երկների միջեւ, որ ԱՄՆ-ը
իր կամին հակառակ ներխավեց-
ի լաւագանքաբարյուն իր դաշնակից
ների, հանուն «ազատ աշխարհի»
ոնիհանուր շահեց»:

ըսդուասուց շահերի»: Խորյելու այս դատերազմի բատերքնունը հաստատեց իր բացակայությունը և պնդությունը: Կարճաբեր, ցավայի, աղջարդյուն մի հաստատում՝ Վեր նոված իրադարձույթները դաշտնադիմու ի դերեւ հանեցին դաշտարիսների երազանքը միացյալ արարական երկիր կամ լեռույնիսկ արարական երկրներից կազմված ընդհանուր բաղադրականությամբ մի ճամբար ստեղծելու մասին: Զափազանցություն կլինի ասել, թե Վախճանվել է համար արարական գաղափարը, բանի ու

20-50 տարի հետո ավելի մատու և վսահելի էներգակիրները կփոխարինեն նապիրն: Նավը արդյունահանողները բավ են զիտակում, ու եթե իրենց շափից ավելի օգտագործեն նապիրի գործոնն իրենց տնօսական և բարձրական նորագույնի համար, առաջ դրանով կարող զանցնեն այն օրվա զարդարը, երբ նավը կինոանա աստղաեղից:

Սառը դատեազմի ավարք կաւուրվում է Միջին Արևելքում մը այ հիմնական դատաստով: Այսեղով է անցնում Եվրոպան Ասիային և Աֆրիկային կապող ճանապարհը: Անժամանի է նաև Ռուսաստանի դերն ինչուս ամբողջ աշխարհում տեղի ունեցող վիվունություններում, այնուև է Միջին Արևելքում:

Ընդհանուր փոփոխությունների հարցակի վրա ամենականաց անմիջական և հավանաբար ամենակայտն ռջանային փոփոխությունը «Միջին Արևելք» եղի նո-

բյունն է համարվութեան 6 նոր իան
բաղեցուրյունների առկայության
փաստը, որոնք ընդհանրապես մ
այլ ոլորտի են դատկանում, եւս
նակուն է, որ իսլամական բլոկ
այսնու այլեւս երեւ նախկինը չ
կարող լինել: Այս հանրապետութեան
բյունների անկախության առաջին
իսկ օրից շրջանի մի ժամի եւլուննե
մնձ զաներ եք բափում, որպեսզ
իրենց ազգեցուրյունը տարածեա
այդ հանրապետուրյուններուն
Սատուրյան Արքիան ակնելի գոր
ծարենք է ծախսութ իսլամը վերա
կանգնելու ուղղությամբ: Իհարեւ
Սատուրյան տեսակետը դահլյանու
դական և ավանդական իսլամն է
Իսկ Իրանը, որ նուան գործարնե
շտելի ծախսելու, սակայն աշխատ
հագրական դիրքով ավելի մոտ
շրջանին և մշակութային ու լեզ
վական ընդհանրություններ ունե
հանրապետուրյունների հետ, աշխա
տում է նորանկախ այդ հանրապե
տուրյուններում տարածել արմատա

սորյանամութ տարած արատակ
կանությունը եւ հակաաթեմսյա-
խամբ: Սառուիները, հակաատակ ի-
րենց ցանկության, զործում են ի-
ւահ Իրանի: Աշխարհիկ արդիա-
կան մահմենդականներն ընդհանրա-
դես իրանցիների բարոզությա-
նկամամբ անեարեւ են եւ դրա-
ազդեցության տակ չեն ընկնում: Ե-
թի հակաատակը, նրան, ովքեւ սե-
տել են սառուիների ավանդակա-
խամբի դասերը, Իրանի բարոզու-
թյանը մեծ ուսադրություն եւ-
ղարձնում: Եւ այսդիտվ, սառուի-
ների կրտնական զործունեությունը
տարական դորոց է ստեղծում, ու
Իրանի դեսության բարձրագույն
դորոցի համար թնկնածուներ են
դաստիարակվում:

Պակիստանն էլ իր հերթին քանի՛ զործադրութ այս հանրապետությունների հետ դիվանագիտական, մշտական և մշակուրայի փոխհարաբերություններ հաստատում են համար: Նույնիսկ Խորայիլը հենց սկզից առաջարկելով իր բազմակողմանի օգնությունն այդ համարդեստություններին, հատկապես զյուղաճնեսական և տեխնիկական բնագավառներում, զգալի հաջողությունների է հասել: Բայց ե

շայուրիյուսների և հասել: Եայց օ-
այնպէս, միայն թուրքիան է, ո-
խնդրու առարկա հանրապետուրյուն
ներում աղբող իր արենելյան բռն-
կությունների հետ երկար ժամանակու-
յազգած կաղը վերականգնելու
նոյատակով աշխատում է ամբողջ
եռանդը. որդեսափի իր ուստիեաց-
մամբ նրանց նասնակից դարձնի
մեծ աղաքային, այն է աչխա-
հիկ դեսուրյան, ազատ հասարա-
կուրյան, ուուկայական նմանու-
րյան, ազատական ժողովուավարու-
րյան և արենելյան կողմնորուման: Այլ խոսեավ, նորանկախ այդ հան-
րադիտուրյունների առջեւ կա այ-
լընտրանի երեւ տարբերակ, որոնք
կարելի է բնուազրել հետեւյալ
կերպ. շարունակել համագործակ-
ցությունն այսպէս կոչված «հեծ-
խորհրդային» ընկերակցության
հետ, ընտել խոմեյնիզմը կամ էլ ժե-
մալիզմը: Համեմայն դեպու. ինչ
ընտրյունն էլ որ կատարեն, այն
մեծ նշանակուրյուն կունենա ոչ
միայն այդ հանրադիտուրյունների,
այլև ընդհանրապէս Միջին Ար-
ևելքի համար: Յուրաքանչյաց կարե-
ստ տեղաւարժ Միջին Արևելքուն
նորանկախ երկրների գրա մեծ ազ-
դեցուրյուն կործի այսպէս, ինչ-
պէս եղանի հնագույ երկրների
վրա: Եւ եղանի դասուրյունը

լրա: Ու շցամի ոյատսությունը կձեւավորվի երկար-երկար ժամանակ: Ծնայած այդ գործընթացը լիւլին չի ափառվի, սակայն կանչի է ասել՝ կիսով չափ ափառված է: Սա դատանկան նի ժամանակաշրջանի ափառն է: Սակայն ժամանակ է դախանշվում, որ այդ խոփոխությունների ազդեցությունը լուլին զայցվի և դրա բոլոր ազդեցությունները և արդյունքներն ի- սկանացվեն:

Իրականում Մթջին Արեւելքի դասմուրյան մեջ համատեղ մի հա- և ածայնուրյամբ մենք 1798 թ. ի ներ, երբ Նապոլեոն Բոնապարտ ա- ռունուկ մի գեներալ կայծակնային ցագուրյամբ գրավեց Եզիդոսութ- ը և այն ժամանակ Օսմանյան

ՄԻԶԻՆ ԱՐԵՎԵԼՔ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՈՐ ԻՄԱՍՏ Է ՍՏԱՆՈՒՄ

Սմբերիլան «Foreign Affairs» դարձեական իր 1992 թ. աշնան մի համարում հրադարակել է Փրինստոնի համալսարանի Միջին Արևելյան հետազոտությունների բաժնի դասախոս, Խալամազես Բեռնար Լուիսի «Միջին Արևելյան հիմնութիւն փոխվել է» խորագույ հոդվածը: Դեղինակը մանրակրկից լուսաբանում է Ծոցի դաշտեազմի եւ սաոց դաշտեազմի պայտքի հետեանոնվ Միջին Արևելյան տեղի ունեցած արմատական փոփոխությունները, որոնցից ամենակարևորը համարում է համարաքական զարափարի անկումը: Նաևը այլեւս յի կարող որդես գեն ծառայել արտահանողների ծեսին: Դոդվածությունը է Միջին Արևելյան եղի նոր սահմանումը, որն իր մեջ ընդգրկում է նաև Միջին Ասիայի 6 հանրայինությունները: Այս հոդվածն արտասղկել է նաև Լոնդոնում հրատարակված Իրվինի ընդլիմուրյան օրգան «Թեյհան» շաբաթաթրի փետրվարի 4-ի և 11-ի համարներում, որտեղից էլ բարգմանարան ծեր ուսաւորությանն են ներկայացնում հոդվածը՝ որու կրծառումներով:

դեռ առկա են այդ զաղափարը
ճնող առանձնահամակուրյունները:
Այսօտ այդ զաղափարի կրողները
իմբնականում մաքուրական փոքր
խմբեր են, որոնք շատ հաճախ ապ-
րում են արարական երկրներից
զուրու: Արարական աշխատից որ-
ովս խաղաթական ուժ այլևս գո-
յարյուն չունի: “Պանարաբիզմը ոչ
միջազգային խաղաթականուրյան,
ոչ միջարարական, ոչ է նոյնիսկ
արարական երկրների ներին խա-
ղաթականուրյան ասդաշեզում կա-
րենալ զործն չի հաճարվում:

Եւլույթ հիմնական եւ կարևոր փոխտուրյունը, որ Պարսից ծոցի դատելազգը ավելի շատ դրա բացահայտողն է, առն դրա ծնողը, այն է, որ նավքն այլևս առնվազն ներկա դրույամբ արդյունահանութեարի ծնողին ապրեցիկ զեմք չի կարող հաճարվել, ինչդիսին է նախադ ճգնաժամեալի ժամանակ: Ծոցի դատելազգի ընթացուն, եր եւ-

կու խուզ նավարդյունահանող-ներ դադարեցրին արտնհանորյունը զգալիորեն նվազեց ծերի տակ և դադ նավի բանակը, բայց եւ այսուհետ նավի գինը ոչ թէ բարձրացավ, այլ իջավ: Արդյուն այս փոփոխությունը հետաքաջի հնարավուրյուն ունի: Թերեւս: Սակայն հավանականորյունն անեւան է, անի որ նավի նոր դրաւաներ են հայտնաբերվել եւ շահագործվում են, հաւկառի նախկին ԽՍՀՄ հանրապետուրյուններում, որոնք համարել են նավը արտահանող եւ լրացրել շահագործվում է առաջի կամացի խիստ կարիքի նավի սացած եկամտի մեջակցել են արդյունահանողների հետ: Միաժամանակ նավի բաղադրական նշանաւորյունը և դրա մասհոգի հետեւները բնադրականորյան ժամակացիք դաշտան են դրածել, որուստի ակտիվացվեն ենթակայի ավելի անվտանգ և անվճառ նոր սորյուններ ծեր բերելու ուժուննելը: Ուժան, եթէ ոչ ըստով, այս

սահմանումն է: Աշխարհագրական այս եղիյ առանձնահատկությունները մշատիս ուղեկցվել են անուշուրյամբ: Սա դարասկզբում ցցանապարյան մեջ է դրվել Արևմտամիջնադարում և այնուհետեւ ընդունվել է ամբողջ աշխարհի, այդ բայուն նաև ցցանի երկների կողմից: Ակզրնական ցցանում Միջին Արևմտական եղին իր մեջ ընդգրկում է Թիայն Պատրիք ծոցի ժողով գՏԱՎՈՒՆ ԵՐԿՐՈՒՐԵՐԸ: Թիայած աշխարհագրական այս եղին ընդգրկող ցցանի սահմանները հարավից, արևելքից և արևմտամիջնա մեծ փոփոխություններ են կրել, սակայն հյուսիսային սահմանը, այն է ԽՍՀՄ-ի հետ եղած սահմանը, կայուն է եղել: Այսօտ այլևս տարածառող այդ կայուն զիջր գոյուրյուն չտնի: Թեղիս այդ սահմանը միշտ է արհեստական, սովորական և անբնական է եղել: Այն սուսական կայսուրյան անհազուրդ ուժի թելադրանով գծվել է 19-րդ դարի կեսերին, որը Ռուսաստանը Միջին Ասիայում և Անդրկովկասում գրավեց հսկայական տարածություններ, որոնք իրանց համակառությունը, լեզվով եւ կրոնով դաշտանում են ուստասական Միջին Արևմտական:

Եվրոպական վեցին կայսրության փլուզումով և ԽՍՀՄ հարակային հանրադիտորյանների անշախությամբ Միջին Արևելքը կերտվի գտակ իր դաշտական սահմանները. Այս 6 հանրադիտորյանների բնակչության մեծամասնությունը նախմեղականներ են: Տարիները դարսկենք նն խոսում, ուկ մնացած կինզ հանրադիտորյաններոց բուժելունին մոտ լեզու-

Եթով: Նախկին ԽՄՀՀՄ մահմելյա-
ան հանրապետությունները սահ-
անակից են Միջին Արևելքում
ոյն լեզուն և կրոնն ոճնեցող ժո-
ղովություններին:

Նոր Միջին Արևելքի ծնունդն ի-
ւլամբ ամենակարևոր փոփոխու-

կայսության նահագներից մեկն էր, այս տղանը Միջին Արևելք և Կոչոս: Խրանչացիները երկար աշխատ մնացին այստեղ, մինչեւ ուստանու հանգանան (Ը ոչ ըեկալուացիների կամ՝ կ օսմանցիների, այլ անզիւացիների կողմից դուրս բռնցվին: Այդ ժամանակին նից հետ սկսվում է գրեթե 200-ամյա մի ժամանակահատված, երբ տղանն անընդհատ գտնվել է դրսի ուժերի փրամելության տակ:

Այսուհետեւ Միջին Արևելքում երեսն նկազ ԱՄՆ-ի նոր խաղաղականությունը, որի բուժ նորատակէն իր մենաւուրութ հաստատեն և ըջանի նավիքի վրա: Հենց այս տեսանկյունից սկսեց ձեւափորդվել ԱՄՆ-ի խաղաղականությունն Իրանի, այսուհետեւ Իրանի խոկ այսօր կրկին Իրանի կամ ցանկացած այս եկեղի նկատմամբ, որը ոռոշես հնարավոր խոշոշնոր է դիմում այդ նորատակէն իրականացնելու ճանապարհին: Նման գերիշխանությունը դիմացրավելու նորատակով կիրաված խաղաղականությունը մինչ այսօր եղել է խրախոսելը, նոյնիսկ զինված և անհրաժեշտության դեղուում հովանակութելը, ցցանում անվանելու դայնանազիր կմեջը որի անդամների մեծամասնությունն արարական երկրներն էին: Այս խաղաղականությունն է հյուր հույսեր արքանացնում, որոնք ի վեցող ավելի ուստի վնասարեն են, քան օգտավես: Սակայն այս դեղուում բվում է, թե առաջարկված դայնանազիրն այսօր ավելի բան երեք արդյունավետ լինելու իրական հնարավորություններ ունեն: Տվյալ դեղուում այլևս թենամին նախօրով որուելու ԽՍՀՄ-ը չէ: Իսկ տեղական իշխանություններն արդին սկսել են որդեգրել ավելի չափավոր տեսակներ աշխարհի և Երանում իրենց գրադեցրած տեղի մասին: Այսուհետեւ, դեմք է նեծի, որ նման դայնանազիրն անկայուն և երեսուն հիմներով հասարակությունների վրա իշխող վարչակարգերի հետ իրականում անկայուն է լինելու: Իրանի վեցշին ցցանի դասմությունը դրա վառ առաջացույցն է, քանի որ մենք հովանակութելով երանի բազավորին, ուստի կործանման դաշտուու դարձանք, առա օգսվելով Սադղամից, Երանից հրես ստեղծեցինք: Ցագոր, նման սխալների կրկնվելը եղի և մեծ վասնգներով մեր տահերի, ինչողես նաև տեղի բնակչության համար:

Այսօր արդեն հարկանալի է դասնուն առարական որու եւկրների հակումը դեղի խաղաղության բանակցությունները. ինչուս նաև ԱՄՆ-ի ճնշում գործադրելը խաղաղության բանակցությունների ընթացքն արդյունավետ դաշնակու համար. Արարենքից շատեն արդեն հասկացել են, որ Խորայիկը նրանց համար ամենահրատասար խնդիրը չէ. ոչ էլ ամենալուրջ վաճառքը. Խորայիկը որովս իր հարեւանների հետ պատերազմի մեջ զսնվող դեսուրյուն տեսական սղանալիք է. մինչդեռ իր հարեւան եւկրների հետ խաղաղության մեջ զսնվող Խորայիկը կարող է նողասել ցշանում ժողովրդավարական կայտն վիճակ հաստատելուն. Խորայիկը վերջին ընտրյուններն անկասկած խաղաղության բանակցությունների հետանիքան ավելի դարձ դաշտին. Սակայն Խորայիկը նույնիսկ խաղաղութառած կառավարության գոյությունը չի կարող արագացնել բանակցությունների ընթացքը. ԱՄՆ-ը շատ կարեուր դեր կարող է խաղալ. Քաղաքավաճնները միշտ դեմք է իրեն միջնադարյան արար գործ Իր Հիգամիի հետեւյալ խոսնելը. «Ով արարեկամ ունի եւ բարեկամին ու քանամուն վերաբեկում է միասնակակ. մարդկանց միցր խառնում է նորա բարեկամություննից. եւ այլոց արհամարհանմին է արժամանում նորա ասելություննը. Թենահին բանահրանք է վերաբեկում երան, քենամական ծագերն ավելի հետությամբ են առաջ զնում. Ով լանցնի քենամու շարերը. Աղոցնի բարեկամին»:

“**Греческая**
культура в Европе”

Մարտի 29-ին
ավա. սկզեց
Դաշնակցա-
յին Ուսասաւնի ժողովութան բաշ-
գամավորների 9-րդ համար առաջ Դա-
մագումարի աշխատանքներ սեղանուածն-
նադիդուկ ընորուուց և Առևլասի
Խաղաղազրիս Յուրի Լուժ Վ. Պաշար
բական համրահազմա: Դաստիարակուց
հետ սեղծված իրավիճակը պոլու իի
թե աւ դատախանառու գործիչները
զնահարում են իրեւ անձանիստեսների

հետեւանքներով իդի Երկիխանություն։ «Բայդասցիական դաշինի» առաջնորդներից մեկը՝ Նիկոլա Տրավենինը գտնում է, որ Ռուսաստան արդեն աղբում է Երկիխանության դայանաներուն, որի հաճուցայուծումը հնարավոր է միայն ապրիլի 25-ի հանրավեցից հետո։ Սակայն դա միան այն դեմում, եթե լինի միայն մենք, ոչ ոք մնանականութեան համար։

ՅԱՄԱԳՈՒՄԱՐՆ ԱՎԱՐՏՎԵՑ, ԴԻՄԱԿՎՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է

հնարավոր ամեն ինչ իրավիճակն է ավելի սրբու համար: Դանաւավեհ անցկացման այն տարբերակը, որն առաջարեց համագումարը, Ռ. Ելշինի հաղողության համար ոչ մի, թեկողքի օրեւային հույս չի բռնում: Մայսազահական ընտրությունների անցկացման ծեր, երբ հայրանակը որոշում էր վվեարկությանը մասնակցած ընտրությունի ծայների 50 տկոսով գումարած մեկ ծայն, փոխարինվել է Ծի տարբերակով, երբ նախազահի աջակցության աղաղուց կարող է լինել միայն վվեարկության իրավունք ունեցող ընտրությունի ընդհանուր հանակի 50 տկոսի դրական ընտրությունը: Դիտունների կարծիքով, աշխարհում չկա խաղական գործիք, որն իր եւլում կարող է նման արդյունների հասնել: Այսինքն, նախազահ Ելշինը և բարեփոխումների այլազան նախադիմ դատապարփակ էն:

Վերաբերյալ՝ «Եղանի կազմների նախագահի կողմից տվյալ աւքանությունները կովկասիներին դրդում են դիմելու համարելի գործողությունների», հայտարարեց նա համագումարում:

Այս ձևահոգության տակ ներժ առաջ

«Յա առավարիքայ թըսի օսու առավել խա տարօհնակ է հեյսմ լուրդարանում բաւեփոխումներ ու տրանզ դասելուրան առաջնորդներից մեջ» Գեր Յալունիի ամենոց լոյնտեսուրյունը Երևու գուշահեծ համարվեների անձնացածն խնորդ վերաբերյալ: «Խմբային եր-

Ուստամանի սահմանադրության հանրավեցի ենթակա չէ: Սահմանադրական դատարանում արդեն հարց է քարձագակած լրաբառության միջոցների աշխատանիլ վերաբերյալ համազումարի ընդունած որուումների սահմանադրականության մասին: Պատգամավորներն ինենց հերթին հանգիստ չեն տալիս Սահմանադրական դատարանին և անզամ դիմու են Գերագույն դատարան մարտի 28-ին նախազակի կողմնակիցների հանրահավաքի ժամանակ տեղի ունեցած իրադարձությունների մասին:

Դրա համար միշտ է կցութես:

Սյուլումնեայնիվ, հանրավեժի հետ
կաղված ամենամեծ քաղությունը
Դամուրյան անդամների օրգանում իմ-
նուրույն նախաձեռնությունները կասց-
նելու հարցն է: Վաճառ կա, որ սրանք,
համարդիս ազգային իննակարա միավոր-
ները, օգտվելով հանրավեժի իրականա-
ցումից, կենտրոնի առաջարկած խնդիրնե-
րի կողմին կառաջարկեն նաև սեփական
հարցադրումները, որոնց բավելադակո-
ւումն այսօն դժվար է կանխատեսել: Խոկ-
անք ու կինընըն առ ժամանակ պատ-

կամ է լինելու իր սեփական հոգեստով. աղա հանապատ չի լինի կանխել այդ ընթացքը: Եւ եթե հանրապետությունները հանրավեհ միջոցով իրենց բնակչության ժեսակեցները դարձարաննեն այնովհայ հարցերի վերաբերյալ, որոն կահականն ուստասանի տառածային ամրությալանության դաշտանան սկզբունքին, կամ ասենի փորձն ընդլայնել արդեն իսկ սահմանված արտօնություններն ու ին-նիշշանությունը. աղա դրական ար-դյունի դեմոկրատական օրինական բնույթ կատարան:

Եւ վեցրատիս, այս խնդիրների հետ առնչվող մի դատողություն: Ական 14-րդ դարից մասկովյան հշտանությունն ընդլայնել է ի սահմանները տարբե ազգություններով քնակեցված տարածների հաւափին: 1552 թ. Կազանի խանության գրավումից մինչև մեր օրեր Ռուսաստանի անձայրածիր տարածները զնած խոռվածների ժամանակ նույն կազմի մեջ ընդուլյած ժողովությունը միշտ բաժանվել են ըստ դասակարգային դատկաներության, Խարաման խոռվածների և այլն: Եզակի բացառություն են կազմի ազգային շարժումները, ինչպես ասեն Սալավար Յուլյանի զիշավորությամբ և այն է ռուսական առաջնորդությունը ունեցող դրվագվայրի շարժման ըրճանակներում: Անզամ դարակցին, հոկտեմբերյան հեղաշրջումին հաջորդած չորսամյա սարսափելի խոռվի ժամանակ Պոկոլիժիի ժողովությունը ինչպես են մուս ազգային փորեամասնությունները ուստ ժողովորի ազգային քնառուանի տարածներուն բաժանվեցին ըստ դրույ գոյնների սովորական կան երկների դատարանականությունը շարունակելու խաղաղ կազմավորման ուղիների որոնումը: Դիտողների միահանուն կարծիքով, դամասկոսյան վեցին հանդիդան արդյունավետությունը հիմնականում Ռուսաստանի դիվանագիտության հաջորդությունն է Միջին Արևելյան: Կայանց հաղորդում է, որ Ռուսաստանի արտգործնախարարության Աթրիկայի և Միջին Արևելյի քանի վարի Վիկտոր Պասակյուկն ինտենսիվ բանակցություններ եւ վարում Հորդանանի, Միրիայի, Լիքանանի, Խորյելի և Պաղեստինի ազգագրության կազմակերպության բարձրաստիճան դիվանագետների հետ, որը եւ, կայանի մեկ նարանի կարծիքով, ի վեցու հանգեցրեց նման դրական արդյունների: Սակայն դեմք է Գետի, որ դամասկոսյան խորհրդակցության հուսադրող որուման ընդունման համար անկասկած մեծ նախակություն ունեցան նաև դադարական կողմի ներկայացուցիչների արդյունակեց խորհրդակցություններն ԱՄՆ ի ղետարտուղար Ռուբը Բիհսոնջըի հետ:

Վանկուվերի գազարի
հետ մեծ հոլուստ

Խնդես Երեւարքի օրը ԽՆ հայ-
նեց Ուստատանի ԱԳՆ բարձրաստիճան
աշխատակիցներից մեկը, աղյուի 3-4
ը Կանքութերում (Կանադա) կայանա-
լի՛ ուսամերիկյան գազարածողովուն
ք. Ըլինը ըստ Երեւարքին կիրադր
ակի Ուստատանին համապատեիլ օգ
նուրյան մատեսական միջոցառումների
ծրագիր: Խնդես հույս ունեն Մոռկա-
յում, դրանց թվում կլինի ուուրլու կա-
յունացման համար մինչև մեկ մի-
լիուար դոլլարի հատկացումը: Ենթադր
վում է, որ այդ ծրագիրը հետագայուն
կդառնա ուուրլու կայունացման հիմ
նաղաամի բարեկացուցիչ մասը, որի
հաջուկն դեռ մեկ տարի առաջ միջազ
գային ֆինանսական հաստառություն
ները մատուր կին մուծել մոտ 6 մի-
լիուար դոլլար: Դա հետ մեծեց ուս
դիմանագեցք հրաժարվել է ունեն կա-
յատառում անել այն գումարի վերաբ-
երյալ, որը Կահինդտոնին կարող է հա-
կացնել Ուստատանում արժեգույնան

Աղբյուրի ամսին Երեւանի ղետական համալսարանը դասախոս սուբյուններ է կազմակերպում ժամանակակից Տնտեսավագա-
ման և Քիմիանի Խնդիրների Հուրց: Դասախոսությունները Վարում են Քիմիայի համա-
լսարանի Քիմիանի բաժնումուն
ի փորձառու մասնագետներ Ա-
ննիկ Չոզգը և Արա Եղիազա-

ԱՆԿՈՆԻՒՆԵՐԻ լսարանը դեմք է

ընդունի 30 դիմուր:

Պահանջները հետևյալն են.
ա) Անգլերն լեզվի իմացություն

բ) Համակարգիների հետ աշխատանքի նույնականացում:

զ) Ծանոթաբայրն քիզնեսի Եւ մենցմնեսի խնդիրների հետ:

Տանելքացողների դիմումներն ընթառ
վում են միջնէւ ապրիլի 9-ը:

Ուս-իրանական
բանակցություններ
Ռեեալը

Թեհրանում դաշտուական այցով գտվող Դաշնակցային Ռուսաւանի արզունախաւա Ալբրեյ Կողյեւց հանդիպել է Իրանի Թագավորական Հանրա Պետության Շախազադա Ռաֆիանջանի հետ, հաղորդում է «Ազատուրյուն» կայսարը Հանդիպման ընթացքում Իրանի նախազածի հայտարարել է, որ «նախվիմ և Սլուրյան բոլոր հանրա Պետությունների կառավարությունները որպէս է Երաշխավորներ ճահճեղական ների իրավունքներն իրենց եւկենքուու Սահմենականները որպէս է իրենց իրավունքների ուժադանան կայտն եւած իրենց ուժնեանց ։ Տակառուկ դեմքուն նուան կերպանն հազարի ու վաստա թունն այդ Եւրոպի իշխանությունների նկամանը, ի՞ո՞ք ուս վաս հետ անմենա կանոնա իշխանությունների այնքան և ոոյց շրանի հա-

მხარეს მართვულ მდგ 50-კან
ნორჩი სა ხასკავის ნიჭის ფარის
ძრა შიძლიერი იყო, რის აღ ძინა მც
ხა ხასკავის ჩატარების დროს გადასახა
რი და მართვული მდგ 50-კან
ნორჩი სა ხასკავის ნიჭის ფარის
ძრა შიძლიერი იყო, რის აღ ძინა მც
ხა ხასკავის ჩატარების დროს გადასახა

